

علوم انسانی

در

گستره تاریخ

دکتر عباس محمدی اصل

۱۴۰۰

سرشناسه: محمدی اصل، عباس؛ ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور: علوم انسانی در گستره‌ی تاریخ / عباس محمدی اصل
مشخصات نشر: تهران: دیبای دانش، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۲۲ ص. شابک: ۸-۳۷-۶۴۴۴-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۲۱]-۱۲۲.
موضوع: علوم انسانی
موضوع: Humanities
رده‌بندی کنگره: AZ۱۰۱
رده‌بندی دیویی: ۰۰۱/۳
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۵۰۴۸۱۴

عنوان: علوم انسانی در گستره‌ی تاریخ
پدیدآورنده: عباس محمدی اصل
نوبت و تاریخ چاپ: اول، ۱۴۰۰
شمارگان: ۴۰۰ نسخه
قیمت: ۳۷۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوچه رشتچی، پلاک ۱۴، واحد ۴.

☎ ۰۲۱۶۶۹۲۲۰۲۷

☎ ۰۹۱۳۳۸۵۹۵۶۳

🌐 www.Dibayedanesh.ir

✉ Diba_Danesh10904@yahoo.com

📠 [Telegram.me/diba_danesh](https://t.me/diba_danesh)

📷 [Instagram.com/Dibayedaneshpub](https://www.instagram.com/Dibayedaneshpub)

کلیه حقوق این کتاب متعلق به نشر دیبای دانش است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست

۷.....	سخنی با خواننده
۹.....	مقدمه
۱۵.....	نهاد، ایده و حرفه
۱۹.....	یونان باستان
۲۷.....	قرون وسطا
۳۵.....	رسانس
۴۱.....	سپیده‌دمان عصر مدرن
۴۷.....	روشنگری
۵۵.....	قرن نوزدهم
۶۵.....	قرن بیستم
۷۷.....	قرن بیست‌ویکم
۱۰۹.....	جمع‌بندی

سخنی با خواننده

اگر اصلی در قانون اساسی [ایالات متحده] وجود داشته باشد
که بیش از هر اصل دیگری الزاماً دلبستگی آورد،
این اصل آزاداندیشی است.
نه آزاداندیشی برای کسانی که با ما موافق هستند؛
بل آزادی اندیشه‌ای که از آن متنفذیم.

الیور وندل هولمز

علوم انسانی از علوم طبیعی متمایز است و این تمایز به نظریه‌ها و روش‌ها و موضوعات آن‌ها بازمی‌گردد. با این حال هر دوی علوم طبیعی و انسانی وجه تجربی دارند و به تجربه چونان رجوع سیستماتیک به واقع تکیه می‌زنند. زمینه اجتماعی پرداختن گروه اجتماعی خاصی به این علوم به سبک زندگی‌شان برمی‌گردد که از شرایط پیوسته روانی-تاریخی در متون خاص فرهنگی بروز می‌کند. این احوال مبین نحوه تفکر و سازماندهی بینش‌ها و روش‌ها و موضوعاتشان است. بقای ارزش آن‌ها نیز به حفظ این توازن در زمانه و زمینه‌های متفاوت است. از سوی دیگر درونی کردن این رویکردهای سیستماتیک به انسان و جامعه منجر به تغییر تصویری درباره ماهیت متمایز انسان‌ها و جامعه انسانی می‌گردد که یا ممکن است در علوم انسانی پیش فرض باشند و یا زمینه تحقق اجتماعی- فرهنگی‌شان را فراهم آورند و به لحاظ تاریخی، تمدن‌ساز گردند و معنای انسان را در قالب هر نهادی اعم از اقتصاد و سیاست و خانواده و مدرسه و دین و زبان و سازمان و حتی تأملات نمادینش متمایز دارند. توضیح کنش و واکنش‌ها و

تعاملات انسان‌ها یا معنای واقعی ارتباطات انسانی البته می‌تواند از علوم انسانی فراتر رفته و به علوم‌ی چون زیست‌شناسی و سیستم‌شناسی هم تکیه زند؛ اما انسان اجتماعی یا جامعه انسانی به آن‌ها تقلیل نمی‌پذیرد و آزادی معنادار او با پیچیدگی‌های وجود انسان و ارتباطات انسانی و تاریخ بشریت در آگاهی و زندگی نفی نمی‌گردد.

این جنبه‌های وجودی انسان نه کاملاً مشخص و نه قطعاً یکسان است. گاه آن‌ها یکدیگر را می‌گسترند و زمانی یکدیگر را شرطی می‌کنند و بدین‌سان هم توضیح او و هم کار با وی یا برنامه‌ریزی برایش را مشکل می‌سازند. همین که از یونان به این‌سو انسان را متمایز از حیوان تعریف می‌کنند، شاید به بهانه غفلت از زهدان زایای انسان زمینه‌ساز تکمیل آن با برآمدن آدمی از خاک گشته و انتخاب زبان، نمادها، تفکر تأملی و فرهنگ و علایقی را نمایندگاری می‌کنند که علوم انسانی و انسجام درونی و انطباق بیرونی‌اش را از دستور زبان تا تاریخ ادبیات و روان‌شناسی اجتماعی و امثالهم متأثر می‌دارند. در همین پرتو می‌توان مشترکات علوم انسانی-اجتماعی با علوم طبیعی-فیزیکی را کاوید و تأثیرش بر فلسفه اخلاق و هنر و شناخت و امثالهم را بی‌گرفت.

عباس محمدی اصل

دانشگاه علامه طباطبائی